

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Nova pota Bol- garije

V strašni nesreči, ki nas je zadela in v bridki žalosti, ki nas je zaradi nje ob-
jela, nam ni bilo mogoče podrobneje
razpravljati o raznih aktualnih vpraša-
njih mednarodne politike, zlasti pa tudi
ne o razvoju prijateljskih in bratskih od-
nošajev med našo kraljevino in kraljevi-
no Bolgarijo, katere je kronal obisk
Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I.
Zedinitelja še tik pred tragično njegovo
smrtjo v Marseillu. Vlada g. Kimona
Georgijeva, ki si je naredila veliko
in plemenito nalogo likvidirati vso pre-
teklost in zgraditi na novih temeljih do-
cela novo dobo, je v prvi vrsti zatrla
vsa tista gibanja, ki so bila nekakšna
država v državi in niso vsiljevala oti-
cielni Bolgariji svojo voljo samo v no-
tranji, ampak tudi zunanji politiki! To so
bila najprej gibanja takozvanih makedon-
stvujočih. Vlada g. Georgi-
jeva je makedonske organizacije brez
obotavljanja razpustila, razgnala in raz-
orožila. Voditelje in teroriste, ki jih je
mogla doseči, je pozaprla, za drugimi
je pa izdala tiralico. Med tistimi, ki so
tako bili postavljeni izven zakona, je po-
leg že pokojnega zločinskega morilca na-
šega viteškega kralja Aleksandra I. Ze-
dinitelja tudi glavni voditelj makedon-
skih teroristov Vanče Mihajlov, ki
je, kakor znano, pobegnil v Turčijo in
od tam dalje v emigracijo.

Kaj je bolgarska vlada storila s tem,
si more pravilno predstavljati samo člo-
vek, ki je vedel, kakšno moč so imeli
makedonstvujoči v Bolgariji do letoš-
njega majskega prevrata. To je bil do-
kaz zares jeklene volje in tudi ne
manjšega poguma. Danes makedon-
stvujoči v Bolgariji ni več, in s tem
tudi ni več mračne podzemne sile, ki
je prej sprotila podrla vse, kar sta Beo-
grad in Sofija zgradila za bratsko zbliz-
nanje. Temu zbliznanju so sedaj na ste-
žaj odprta vsa vrata, in makedonstvu-
joči so postali naši skupni sovražniki,
sovražniki prav tako Bolgarov kakor
Jugoslovancev! Pri tem se je pa tudi ta-
ko pokazalo, da je bratsko sodelovanje
obeh južnoslovanskih držav s glasna
zahteva tako bolgarskega, kakor tudi
našega ljudstva. Prijateljstvo in brat-
stvo, ki se gradi na volji najširših plasti
dveh narodov in na hrepenenju milijon-
ov, je pa tudi edino resnično pri-
stojno, sposobno prestatiti vsako, tudi
tragično preizkušnjo. Tragična smrt
našega velikega kralja je to v polni meri
potrdila. Spomnimo se samo izjave bol-
garskega zunanjega ministra g. Bato-
lova ob poslovanju od Jugoslavije!

Razmere, v katerih živimo, pa terjajo
mimo čustvovanj tudi dejanj in realnih
manifestacij. Samo po sebi se zato vsi-
ljuje nujna potreba po priključitvi Bol-
garije k sistemu zavezništva, ki že ob-
stojajo okoli naše države. Ta zavezni-
štva so formalno izražena v dveh zve-
zah: mali antanti in balkanski zvezi.
Najnaravnije bi seveda bilo, da bi se
Bolgarija pridružila balkanski zvezi, v
katero spada že po svoji geopolitični le-
gi, toda mnogi znaki kažejo, da se to —
vsaj zaenkrat — še ne bo zgodilo in bo
Bolgarija morda mnogo prej postala čla-
nica male antante, ki bi se po njenem
pristopu razširila na nekakšno četvero-
zvezo, obsegajočo skoraj 55 milijonov
duš evropskega prebivalstva. Namera
Bolgarije pridružiti se mali antanti nam
da postane takoj razumljivejša, ako po-
udarimo, da ni med Bolgarijo in sedanji-
mi članicami male zveze skoraj nobenih
diferenc, dočim položaj v balkanski zve-
zi še ni tako jasen. Češkoslovaška na

Boj Evrope proti mednarodnim teroristom

Italija Pavelića in Kvaternika ne bo izročila — Francoska zahteva v Budimpešti — Akcija Bolgarije proti teroristom — Vanče Mihajlov bo izročen?

PARIZ, 24. oktobra. Kakor se izve iz
poučenega vira, Italija skoraj gotovo ne
bo izročila v Turinu priprtih dr. Paveli-
ća in Kvaternika. Pavelić in Kvaternik
tudi nista v zaporu, ampak samo v pri-
poru. Francoski listi, ki komentirajo
vprašanje izročitve, pravijo, da je ma-
džarski zunanji minister Kanya interve-
niral v Rimu za oba terorista in se za-
vzel za to, da se ne izročita. Francoske
preiskovalne oblasti pa zahtevajo od Ita-
lije aretacijo še nekaterih drugih terori-
stov.

PARIZ, 24. oktobra. Francoska vlada
je sklenila včeraj, zahtevati odločno od
madžarske vlade, da zapre vse hrvaške
emigrante, ki živijo na Janka Pustj ali kje
drugje na Madžarskem. Istočasno bo pa
zahtevala tudi priustitev francoskih po-
licijskih organov k zasledovanju in za-
slišanju teroristov. Že prej pa se je
obrnila v Budimpešto zaradi aretacije

Gustava Perčeca, ki se, kakor vse kaže,
mudi na Madžarskem pod tujim imenom,
a je dobila odgovor, da ga policija ni
mogla nikjer izslediti. Prav tako je pa
tudi jugoslovanska vlada poslala Ma-
džarski verbalno noto zaradi aretacije
Perčeca in nekaterih drugih teroristov.

SOFIJA, 24. oktobra. Kazenski oddel-
ek solijskega okrožnega sodišča je vče-
raj sklenil, da se proglase za zločince po
zakonu o zaščiti države in zakonu o zlo-
činah proti redu v državi, kakor tudi za-
radi osebne in javne varnosti v tujih dr-
žavah člani razgane ilegalne organiza-
cije VMRO: Vanče Mihajlov, Georgije Ži-
rok-Nastev, Kiril Drangov, Dimitrije Me-
darov, Atanas Argirov, Vladimir Georgi-
jev Černozemski in Dinčo Stefanov. Ome-
njeni so označeni za zločince zakon-
skim potom, ker se na poziv vlade niso
v določenem roku javili. Od omenjenih
zločincev so trije v rokah bolgarske po-

licije. V zadnjih dneh je policija aretirala
namreč Dimitrija Medarova, Atanasa Ar-
girova in Dinčo Stefanova, ki bodo so-
jeni po omenjenih zakonih. Od ostalih
iskanih zločincev je bil Vladimir Georgi-
jev Černozemski ubit v Marseillu. Se-
daj se pa pričakuje, da bo bolgarska vla-
da zahtevala tudi izročitev Vanče Mihaj-
lova, ki ni obtožen samo zaradi politič-
nih, ampak tudi zaradi navadnih v Bol-
gariji izvršenih zločinov. V Sofiji zatr-
jujejo, da bo turška vlada tej zahtevi sko-
raj gotovo ugodila. Tudi Turški zunanji
minister Tevfik Ruždi bej je izjavil, da
bo vlada v interesu balkanskega miru
Mihajlova izročila.

SOFIJA, 24. oktobra. Policijski organi
so izsledili in aretirali Kirila Drangova,
ki je bil pred Vlado Georgijevom instru-
tor teroristov na Madžarskem.

Nova vlada in zasedanje zbornic

**NOVI VOJNI MINISTER PREVZEL POSLE. KABINETA MINISTROV
BREZ PORTFELJA. SENAT IN SKUPŠČINA.**

BEograd, 24. okt. Novi vojni mi-
nister armadni general Peter Živko-
vić, je včeraj ob 11. uri dopoldne pre-
vzel svoje posle. Prav tako se je tu-
di včeraj odredilo, da bo imel mi-
nister brez portfelja dr. Srski svoj ka-
binet v palači notranjega ministrstva,
minister brez portfelja dr. Voja Ma-
rinković pa v palači ministrskega pred-
sedstva. Popoldne sta predsednik na-
rodne skupščine dr. Kumanudi in pred-
sednik senata dr. Tomašić obiskala
predsednika vlade, Uzunovića, in se

ž njim sporazumela o datumu sklica-
nja skupščine in senata ter o progra-
mu dela narodnega predstavništva.
Skupščina in senat bosta najprej iz-
volila stalne odbore: upravnega, fi-
nančnega imunitetnega, verifikacijske-
ga ter odbor za prošnje in pritožbe.
Nato se bo z ukazom regentskega sve-
ta pričelo novo zasedanje. Prva seja
bo v petek, dne 26. t. m. Med tem se
je predstavilo regentskemu svetu tu-
di že novo predsedstvo senata in na-
rodne skupščine.

Kralj Karol bo nadalje- val delo kralja Ale- ksandra

BUKAREŠTA, 24. okt. Kralj Karol
II. bo obiskal Pariz še pred Lavalovim
potovanjem v Rim, da nadaljuje po
kralju Aleksandru I. započeto akcijo.
Obisk bo namenjen zbliznanju Italije
in male antante.

Doumergueov državni udar?

PARIZ, 24. okt. Pod vplivom levi-
čarskih senatorjev, predvsem pa biv-
šega ministra Caillauxa, je sklenil
predsednik Doumergue včeraj odgo-
diti sejo ministrskega sveta in izvrši-
ti neke spremembe v osnutku za re-
formo ustave. Te spremembe bo pred-
ložil ministrskemu svetu koncem tega
tedna. Ta sklep pa ne pomeni opusti-

tev namere sklicanja narodnega pred-
stavništva v Versaillesu, katerega na-
loga bo reforma ustave. Doumergue
je že včeraj pripravil referat o posa-
meznih spremembah, katerih za nobe-
no ceno ne opusti. V najslabšem pri-
meru bo razpustil sedanje narodno
predstavništvo. Levičarski tisk pa
kriči, da pripravlja Doumergue legal-
ni državni udar. To stališče zastopa
zlasti Leon Blum.

PICCARD ZOPET V STRATOSFERI

NEWYORK, 24. okt. Znani strato-
sferski letalec prof. Piccard, ki je dol-
go odlašal svoj novi polet v strato-
sfero, se je dvignil včeraj v Detroitu
s svojo ženo v zrak. Zrakoplov se je
naglo dvignil in veter ga je usmeril
proti jugovzhodu. Piccard se ni dvi-
nil v stratosfero zato, da bi dosegel
kak nov višinski rekord, ampak samo
v znanstvene namene.

Belo morje. Na jugu je bilo še pred leti
veliko kompaktno bolgarsko ali vsaj slo-
vansko ozemlje z okoli pol milijona du-
šami. Danes je tam približno tako, ka-
kor na našem tužnem Primorskem! Mi-
mo tega pa obstojajo tudi še druga vpra-
šanja, ki se ne dajo rešiti kar preko no-
či: Potrben je počasnejši razvoj z do-
bro voljo na obeh ali treh straneh, ne le
na eni sami! In vse to vodi Bolgarijo bli-
že k mali antanti kot k balkanski zvezi,
dasi vendarle tudi njen skorajšnji pristop
k tej ni popolnoma izključen. -r.

SPALAJKOVIĆ PRI LAVALU.

PARIZ, 24. okt. Včeraj popoldan je
obiskal jugoslovanski poslanik dr. Mi-
roslav Spalajković novega francoske-
ga zunanjega ministra Lavalu, s kate-
rim se je razgovarjal o vseh aktualnih
vprašanjih, v kolikor so v zvezi z mar-
sejskim atentatom in po njem povzro-
čenim političnim položajem.

SARRAUT GENERALNI GUVERNER

PARIZ, 24. okt. Bivši notranji mi-
nister Sarraut se je po konferenci z
Lavalom, odločil, da prevzame mesto
generalnega rezidenta za Maroko, ki
bo razširjeno v generalni guverne-
ment za Severno Afriko.

KANYA NA DUNAJU.

DUNAJ, 24. okt. Madžarski zuna-
jni minister Kanya je na povratku iz
Rima, konferiral danes tu s kancelar-
jem Schuschniggom in z njegovim mi-
nistrom Berger-Waldeneggom.

TITULESCU OBIŠČE PARIZ.

BUKAREŠTA, 24. okt. »Adeverul«
poroča, da bo zunanji minister Titu-
lescu takoj po konferenci zunanjih mi-
nistrov balkanske zveze, ki bo 29. t.
m. v Ankari, odpotoval v Pariz.

POMORSKA POGAJANJA.

LONDON, 24. okt. Včeraj so se pri-
čela tu angleško-japonska pogajanja
za pomorsko konferenco prihodnjega
leta. Londonski tisk pričakuje z ve-
liko skepsjo rezultat teh pogajanj in
ne veruje v sporazum. Obenem napo-
veduje, da bo sedaj dokončno izginil
stari washingtonski dogovor in bo Ve-
lika Britanija morala nujno povečati
svojo mornarico.

KRIZA PORTUGALSKE VLADE.

LIZBONA, 24. okt. Predsednik vla-
de Salazar je odstopil s celokupno
vlado. Novo vlado bo najbrže zopet
sestavil Salazar.

MEHIKA PROTI SLOVANOM.

PARIZ, 24. okt. Iz Mehike poroča-
jo, da pripravljajo tam spremembo za-
kona o priseljevanju. Zatrjuje se, da
bo v novem zakonu prepovedano pri-
seljevanje Rusov, Poljakov, Bolga-
rov in Čehoslovakov.

Dnevne vesti

Vse zabavne prireditve prepovedane do 21. novembra 1934. Za dobo najgloblje žalosti za blagopokojnim vitežkim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, ki traja do vstetega 25. t. m., ni dovoljena absolutno nikakršna zabava, ne plesi, ne zborovanja, ne kakršnekoli druge prireditve, Zlasti je prepovedano popevanje, godba, kvartanje, igranje domina, biljariranje, tombolo in druge igre po javnih lokalih. V tem času so dovoljene samo komemoracije, in sicer v zaprtih prostorih. Prepoved pa se ne nanaša na službo božjo v cerkvah in drugih molitnicah priznanih veroizpovedi. Od 26. t. m. pa do vstetega 21. novembra t. l., to je za trajanje globoke žalosti, so dovoljene samo prireditve resnega ali prigodnega značaja, kakor gledališke in kinematografske predstave, koncerti, godba in druge prireditve, ki niso veselega značaja. Dovoljeni so tudi seimi, sestanki in slične prireditve, vendar ne sme biti godbe, ne zabave ne pod milim nebom, ne v zaprtih prostorih. V tem času ne bo dovoljeno nobeno javno veseljačenje, popevanje, ne godba, ne kvartanje, ne biljariranje, igranje domina, tombolo, ne nobena druga zabava, ne ples, ne kakršnakoli druga prireditve in tudi ne zabave. Prav tako ne bodo dovoljene zborovanja, ne kakršnakoli javna manifestacija.

Koroška zemlja na kraljevem grobu. Pogreba blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja se je, kakor smo že poročali, udeležila tudi deputacija Koroške. Ponesla je s seboj na njegov grob žaro, v kateri je zbrana prst zgodovinskih krajev slovenske zibelke, in sicer izpod Pece, z grobov junakov in žrtev osvobodilnih bojev. Malgačevega spomenika in iz drugih krajev. Zunanji del lepo izdelane žare je iz čistega srebra, notranjost, v kateri je prst, pa je iz kristala. Na žari je napis: Narod jugoslovanske obmejne Koroške viteškemu kralju mučeniku Aleksandru I. Zedinitelju grudo zemlje naše. Črna, Mežica, Prevalje, Guštanj, Dravograd. Žaro so kupila vsa društva omenjenih krajev brez izjeme v najlepši slogi. Delegacijo je vodil poslanec inž. Pahernik, njeni člani pa so bili župani omenjenih občin.

Žalna maša v frančiškanski cerkvi. Včeraj ob štirinajsturni tragične smrti našega kralja-mučenika je bila dopoldne v frančiškanski cerkvi žalna služba božja za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Pri maši, ki se je udeležilo mnogo občinstva, je pelo društvo poštinskih uslužbencev »Poštini rog« in je igrala poštarska godba.

Novi sodni praktikanti. Za sodne pripravnike pri mariborskem okrožnem sodišču so imenovani naslednji diplomirani pravniki: Miroslav Angjelič, Matija Dolničar, Ciril Mikuš in France Spendal.

Iz banovinske službe. Po odloku kmetijskega ministrstva je premeščen za uradniškega pripravnika iz Maribora k banski upravi v Ljubljani Edvard Lozej.

Osebnostna vest. Premeščen je bil te dni v Poljčane iz Ruš orožniški podnadnik g. Franc Lončarič.

Tiskovna pomota. Tiskarski škrat je v včerajšnji številki v brzojavki o naši novi vladi samovoljno spremenil imena našega ministra g. Žiko Lazića v Žiko Salića, kar pa so čitatelji najbrže sami opazili in popravili.

Povračilo pomotoma plačane trošarine. Finančni minister je odredil, da lahko finančne oblasti povrnejo pomotoma plačano trošarino v smislu odredbe javnih del. Vsak akt, ki se nanaša na povračilo pomotoma plačane trošarine, je treba poprej poslati ministrstvu v pregled in v odobritev, nakar sledi šele povračilo denarja. Pomotoma plačana trošarina se vrača iz tekočih dohodkov fonda pri dotičnih finančnih oblastih.

Sodne takse v septembru. V septembru so plačale stranke pri mariborskem okrožnem sodišču za razne sodne pristojbine v kolikih 32.126 Din, pri okrajnem sodišču 95.126 Din, pri ptujskem okrajnem sodišču 17.370, pri murskokobuškem okrajnem sodišču pa 19.138 Din.

Prepovedan tisk. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in razširjati v naši državi list »La Volonté«, ki izhaja v Solunu.

Slikarska razstava v Hranilnici dravske banovine, ki jo je priredil akad. slikar Ante Trstenjak kot gost kluba »Brazde«, je odprta ves ta teden od 9. do 12. in od 14. do 18. ure. Razstava prikazuje zanimivi najnovejši razvoj našega močnega domačega umetnika in zasluzi, da si jo vsakdo ogleda. Opozorjamo zlasti na njegovo novo tehniko gvaša, ki je že sama po sebi zelo zanimiva!

Rlavi hrošči, o katerih smo zadnje tedne večkrat poročali, se pojavljajo še vedno, kljub občutnemu jesenskem mrazu. Dijak prvega razreda gimnazije Vojan Rehar je našel včeraj takega zakasnenca na Kalvariji in ga prinesel v naše uredništvo.

Sprememba posesti. Garažo avtomobilske podjetnice Alojzije Völkerjeve na Zrinjskega trgu je kupil odvetnik dr. Danilo Komavli za 230.000 Din.

Društvom in organizacijam! Sokolsko društvo Maribor-Matica sporoča, da bo imelo v nedeljo 7. aprila 1935 svojo redno tombolo. Prosimo vsa društva, da pri sestavljanju sporeda za leto 1935 upoštevajo ta dan!

Gledališki abonente, ki so se prijavili za abonma, naj čim prej dvignejo svoje izkaznice, ker se bo sedaj izvršil abonma za abonmanom v kratkih presledkih. Zlasti v abonmanu D, ki prejme svojo prvo predstavo v torek 30. t. m., je še nekaj boljših mest na razpolago, na kar opozorjamo ljubitelje gledališča, ki se doslej še niso abonirali.

Ljudska univerza v Mariboru. Napovedani predavanja v četrtek in petek g. univ. prof. dr. Ljudevita Hauptmana se morata ponovno odpovedati, in to zaradi podaljšanja žalovalne dobe.

Samomor mladega dijaka. Dijaštvo mariborske realne gimnazije je včeraj popoldne pretresla žalostna vest, da si je 14-letni dijak IV. b razreda Avgust Jelen, stanujoč na Glavnem trgu, pogнал iz vojaške pištole kroglo v glavo in obležal smrtno ranjen in da so ga prepeleli mariborski reševalci v bolnišnico. Tam so mu zdravniki nudili vso pomoč, ki pa je bila zaman. Nesrečni mladenič je ob pol 20. uri podlegel smrtni poškodbi. Kaj ga je gnalo v tako rano smrt, ni znano, ker ni fant zapustil nobenega pisma. Jelen se je okrog 16. ure sestal s svojim sošolcem Polakom v Ciril-Metodovi ulici, od koder sta krenila v šolo, kjer so imeli dijaki neki sestanek. Že spotjo je Jelen smehljalje dejal sošolcu Polaku, da se bo ustrelil, vendar pa tega Polak ni vzel resno. Iz veže v realnem goslopu je odšel Jelen naravnost v stranišče, in še preden je Polak prispel do stopnic, je že zaslišal iz stranišča strel. Takoj mu je bilo jasno, da se je ustrelil sošolec Jelen. Obvestil je o tem druge dijake in tudi ravnatelja, ki je takoj poklical reševalce. Dijaki so odprli stranišče in našli tam Jelena ležečega na tleh s prestreljenimi senci, zraven njega pa je ležala vojaška pištola.

Tragičen konec železničarja in posestnika v Modražah. Šestdesetletni železničar in posestnik Vinko Fajš se je te dni obesil. V torek zvečer je bil še v službi v Poljčanah, nakar je šel v uro oddaljene Modraže, kjer ima svoj dom z ženo in otroci. Okrog 2. ure jutraj je vstal, se oblekel in šel iz hiše. Žena, ki ga je slišala, je mislila, da gre samo ven; ko ga pa le predolgo ni bilo, je šla pogledat za njim, toda bilo ga ni nikjer, niti drugi dan ne. Ko je opazila v hlevu sveže odrezano vrv, je zaslutila nesrečo. Obvestila je o tem tudi orožnike. Medtem pa je moža v četrtek že našla neka ženska v gozdu — obešenega. Pokojnik je z vrvjo okrog vratu klečal na tleh, ker se je veja, ki je nanjo pritrdil vrv, zaradi velike teže upognila. Vsem je uganka, kaj je gnalo priljubljenega moža v smrt. Vsi so mnenja, da se mu je zmešalo. Bil je dober delavec ter skrben mož in oče. Zapušča ženo in odrasla otroka. Z letom je hotel zaprositi za pokojnino. Njegovo truplo so v soboto v Studenicali pri Poljčanah pokopali.

Žalostna smrt brezposelnega pomočnika. V Podovji pri Račah se je obesil 42-letni brezposelni kovaški pomočnik Konrad Klinc. Nesrečnež je bil nekaj časa zaposlen v delavnicah državnih železnic. Zapušča ženo in 6 nepreskrbljenih otrok.

Srečo v nesreči lahko imenujemo dogodek, ki se je pripetil v ponedeljek posestnikoma, bratu in sestri Lizi ter Štefanu Baumanu, doma iz Srgojnice pri Pragerskem. Zavozila sta z vozom in konjema v Dravinjo, a se vendar sama srečno rešila. Peljala sta se v Makole in okolico nakupovat kostanjev in orehov. Ko sta z natovorjenim vozom vozila po strmim klancu proti dravinjskemu mostu, sta konja zdrevela z vso močjo po strmini, da ju ni bilo moči več ustaviti, niti z njima kreniti čez most. Šele mimo mosta sta konja, ki sta imela vprego na ene vajeti, zavila na levo in kot blisk zletela preko strme škarpe v Dravinjo. Ves prizor je videl po naključju g. Bogina, ki ima tam žago. Takoj je bil pri ponesrečencih in jim s svojimi ljudmi in konjem nudil pomoč. Voda je tam globoka in le s težavo sta se vsa mokra najprej izkobilacala oba Baumana, zatem so potegnili iz vode še enega konja, drugi pa se je potopil. Poškodoval se je tudi voz, kostanji in orehi pa so seveda odplavali.

Tri nezgode. V Počehovi se je pri podiranju drevja hudo ponesrečil 21-letni viničarski sin Leopold Vajngerl. Debelo deblo je padlo na njega in ga hudo poškodovalo na glavi in po telesu. Pri sekanju drv pa se je ponesrečil v Krčevini stanujoči delavec Ivan Brencelj. Nevarno se je vseknil v koleno leve noge. V Spodnjih Hočah je padel 26-letni posestnik Avgust Ploderšek tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Vsi trije ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE, podružnica, Maribor, Aleksandrova cesta 13, ima telefonsko številko 25-45. 4378

Sirov napad. Ko se je sinoči vračal na Spodnji Polskavi domov 25-letni godbenik France Kopša, sta ga napadla dva fanta. Navalila sta na njega z noži in ga hudo porezala. Kopša je zaradi precejšnje izgube krvi omedlel in so ga nezvestnega mariborski reševalci prepeleli v bolnišnico. Za sirovima napadalcema poizvedujejo orožniki.

Nekateri ljudje si znajo pomagati. Bolj redki so taki, ki bi jim prizanesla današnja huda kriza, so pa tudi ljudje, ki si v teh hudih časih vedo pomagati. Nekateri izkoriščajo lahkovernost drugih, nekateri se preživljajo kot premeteni sleparji, drugi pa si pomagajo po svoje. Taka je bila tudi v Mariboru priletnejša ženica. Preprost človek bi ji ne zameril, hudo pa so ji zamerili čuvvarji ljudskega zdravja. V poletnem času je nabirala po hribih in dolinah razna zdravilna zelišča in raznovrstne koreninice in korenčke. V neki kleti si je primerno uredila »lekarno«, pomagala pa je s svojim »znanjem« in »nasveti« bolnim ljudem. Pacientov in odjemalcev je imela mnogo, zlasti še, ker je imela razne skrivnosti, za katere so zvedeli moški. Nekaj časa je njena »lekarna« in »ordinacija« dobro uspevala. Zvedela pa je za vse to tudi varnostna oblast in se je ženica zelo prestrašila, ko se je pojavil v njeni »lekarni« mož poštave. Našli so pri njej precejšnjo zalogo zdravil in raznih drugih rož, ki so ji vse zaplenili. Zaradi svoje podjetnosti se bo morala ženica zagovarjati pred oblastjo, ker so take »lekarn« in »ordinacije« strogo prepovedane.

Nove cigarete. Naši zdravniki so že večkrat predlagali, naj bi monopolska uprava uvedla posebno vrsto denikotiniziranega tobaka, iz katerega naj bi izdelovali cigarete, namenjene predvsem kadilecem, ki ne prenašajo nikotina, pa se vendar težko odvadijo kajenja. Take cigarete brez nikotina bodo že v kratkem v prometu. Nadalje bodo pričeli prodajati tudi »Drine« v škatljicah, kakor že nekaj časa prodajajo cigarete »Vardar«. V novih zavojčkih bodo kmalu v prometu tudi cigarete »Neretva« in »Morava«, ki bodo boljše kvalitete. Cigarete teh dveh vrst ne bodo več okrogle, marveč iste oblike, kakor so »Vardar« in »Drina«.

Motnje v želodcu in črevesju, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice.

Spominjajte se CMD

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 26. oktobra ob 20. uri: »Žalni večer« za pokojnim vitežkim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. **Dramske cene. Bloki veljajo.**

Sobota, 27. oktobra ob 20. uri: »Hlapci«. **Red B.**

Nedelja, 28. oktobra ob 20. uri: »Idealen soprog«. **Premiera. Bloki.**

Žalni večer v mariborskem gledališču. Narodno gledališče v Mariboru priredi za blagopokojnim vitežkim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem žalno komemoracijo. Na sporedu so spominski govor, orkestralne točke gledališkega orkestra pod taktirko kapelnika Herzoga, deklaracije in Raynalova tragedija »Grob junaka« v prevodu Otona Župančiča ter v režiji glavnega režiserja J. Koviča. Vabimo vse mariborsko občinstvo, da se tega žalnega večera v našem Talijenskem hramu udeleži polnoštevilno. Cene so dramske. Bloki veljajo. Podrobnije poročamo jutri.

»Hlapci«, mogočna Cankarjeva umetnina, ki je ob letošnjih uprizoritvah dosegla uspeh, kakor že dolgo ne v mariborskem gledališču, se ponove v soboto 27. t. m. za red B.

Abonentje, dvignite svoje izkaznice čim prej, ker se bo sedaj izvršil abonma za abonmanom v zelo kratkih presledkih!

Premiera zaradi najgloblje žalosti odpovedane Wildeove igre »Idealen soprog« bo to nedeljo 28. t. m. ob 20. uri. Že kupljene in rezervirane vstopnice veljajo pri tej predstavi. Premiera bo zanimiva razen učinkovitosti napetega dela tudi še zaradi tega, ker nastopi prvič nova članica Sava Severjeva. Režira Vl. Skrbinšek, nastopijo pa razen Severjeve še Starčeva, Kraljeva, Barbičeva, Savinova, Gorinškova, Zakrajškova, Škrbinšek, Grom, Furijan, Gorinšek, Nakrst, Blaž Košič, Verdonik in Košuta. Bloki veljajo.

Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zasledovan slepar. V okolici Maribora se že nekaj časa klati neki 55-letni Jovan Popovič, ki se izdaja za trgovca z vinom. Ima pri sebi več denarja, s katerim preslepi marsikoga. Popovič, ki ga zasledujejo varnostne oblasti, je bil kaznovan tudi že zaradi ponarejanja denarja. Kljub vestnemu zasledovanju pa ga doslej še niso mogli iztakniti, ker se spretno skriva pred roko pravice.

Sejem za živino. Na včerajšnji sejem so prignali 588 glav živine, in sicer 11 konjev, 17 bikov, 110 volov, 443 krav in 7 telet. Kupčija je bila zelo živahna in je bilo prodanih 395 glav. Kilogram žive teže so prodajali: debele vole 3.50 do 4 Din, poldebele vole 2.50 do 2.75 Din, plemenske 2.75 do 3.25 Din, bike za klanje 3 do 3.50 Din, klavne krave debele 2.75 do 3.75 Din, plemenske krave 1.75 do 2 Din, molzne krave 2.50 do 3 Din, breje krave 2.50 do 3 Din, mlado živino 3.50 do 4 Din, teleta 4.50 do 5 Din. Cene mesu so bile naslednje: volovsko meso I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 5 do 6 Din, teletina I. vrste 8 do 12 Din, II. vrste 5 do 8 Din, svinjina 10 do 15 Din. Prihodnji sejem za živino bo 30. t. m.

V Bosni je zapadel visok sneg. Tudi v Bosni je zadnje dni snežilo in je ponekod po hribih zapadlo pol metra snega. Po nekaterih krajih je tudi pritisnil občuten mraz. Precej pa je padla temperatura tudi v Slavoniji.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5.2 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 3.2 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 19 stopinjah 745, reduciran na ničlo pa 742; relativna vlaga 94; vreme je megleno; vremenska napoved pravi, da bo jesensko leto vreme trajalo naprej; lahka oblačnost z naraščanjem temperature.

Rezervni častniki žalujejo za svojim vrhovnim poveljnikom

ŽALNA SEJA V KAZINSKI DVORANI. GOVOR PREDSEDNIKA MARIBORSKEGA PODODBORA ZDRUŽENJA REZERVNIH ČASTNIKOV IN BOJEVNIKOV.

Najgloblje je pretresla vest o tragični smrti našega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja naše rezervne častnike, ki jim je bil blagopokojni kralj vrhovni poveljnik. Mariborski rezervni častniki, pa tudi mnogi aktivni tovariši in bojevniki so se polnoštevno zbrali na dan pogreba, po žalni službi božji, v veliki kazinski dvorani, da izkažejo poslednjo čast svojemu vrhovnemu poveljniku. Zbranci častnike in bojevnike je nagovoril predsednik mariborskega pododboru Zdrženja rezervnih častnikov g. Franjo Skof s sledečimi besedami:

Danes polože v grob k večnemu počitku našega vrhovnega poveljnika, največjega junaka-mučenika, našega vzvišenega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Ni nam bil le naš najvišji poveljnik, bil je naš kralj, kralj naših src, kralj naših misli, kralj naših dejanj. Bil nam je naš najsvetlejši vzgled, naš najvišji ideal. Od zgodnje mladosti je živel za nas. Vzgojen po svojem premodrem očetu in njegovih junaških delih je živel le za naše osvobodjenje, prerajanje in zedinjenje. Boril se je za svojo zemljo in za svoj narod, za nas vse, in je zmagoval preko vseh Golgot in vseh Kalvarij. Znano vam je, v kako obupnih položajih je bila včasih njegova raja, kako bridka je bila usoda njegove zemlje, s kolikimi težavami se je moral boriti, a nikdar ni omahoval, nikdar ni klonil; bil je junak nad junaki. Narodne pesmi ga bodo opevale kot legendarnega heroja in kralja-mučenika. Vodila ga je le ena misel — služiti svoji domovini in svojemu narodu. V brezmejni ljubezni, neomahljivi in nezlomljivi volji, v delu za dobrobit svoje domovine in naroda se ni nikdar in nikjer ustrašil nobene nevarnosti, nobene zapreke in s smehljajem je zrl vselej smrti v obraz.

Zavedal se je in je smatral za svojo življenjsko nalogo združiti Jugoslovane v eno celoto, vdahniti jim eno samo misel in zavest: delati za skupnost in čim lepšo srečo in bodočnost naroda in domovine. Kakor je bil velik kot vojak-junak, tako je bil velik tudi v miru. Ves svet mu priznava njegove nevenljive in neprecenljive zasluge za delo miru vsega človeštva. Ne samo njegova lastna zemlja, ves svet naj živi v miru. Naj se razvija kulturno in gospodarsko, naj procvita v vseh dobrih delih človeštva, da bomo zadovoljni in srečni na tej materi Zemlji.

Predvsem — ljubljani, nepozabni, oboževani naš ideal — pa si ljubil nas in za nas prelil svojo mučeniško kri. Resnično, resnično vam povem, kakor pravi biblija, da je Jezus Nazarenski prelil kri za odrešenje vsega človeštva, tako je naš viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj prelil kri za naše odrešenje, za naše večno in nezlomljivo zedinjenje! Njegova kri je pečat, je vez, ki je ne zlomi, ne stre, ne pretrga noben vihar, noben sovražnik, noben čas.

Z nami, dragi tovariši, žaluje danes vse pošteno človeštvo širom naše zemlje in globoko sočustvuje z nami. Mi rezervni častniki in bojevniki, ki nam je bil blagopokojni kralj tudi najboljši prijatelj, tovariš, brat in skrbni oče, smo ob njegovi smrti nepotolažljivi. In ne samo mi, vsa naša država, ves naš narod, vsi pravi Jugoslovani v in izven naših meja v neizrekljivi in nepopisni boli, tuge krvavečega srca objokujemo danes s tako globoko in iskreno ljubeznijo oboževanega svojega vladarja in voditelja, kakor tega ne pozna svetovna zgodovina. Ostal bo v večnem spominu najvišjega ideala ne samo nam, ampak bo svetel vzgled in blesteč primer tudi vsem vladarjem sveta.

Naš kralj, mučeniški heroj, je tudi s svojim zadnjim dihom, zadnjim utripom srca mislil na nas, na Jugoslavijo. Zadržal nam je testament, ki je za nas najvišje, najsvetejše povelje: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Dragi, predragi naš poveljnik, ki Te nam je ugrabila kruta in nepojmljiva usoda prav ob času Tvojega največjega tri-

umfa v delu za svetovni mir skupaj z našim prijateljem in naši veliki tovarišici in sobojevnici Franciji, iztrgala Te v najlepši dobi svojega življenja po zločinski roki brezvestnega morilca, počivaj mirno v prepričanju, da bomo zvesto, navdušeno, fanatično izpolnjevali Tvojo zadnjo zapoved do svojega poslednjega diha in zadnjega utripa srca, kakor si storil to tudi Ti sam. V tihi pobožnosti se preselimo za nekaj trenutkov k Nje-

Žalovanje pri Sv. Lovrencu na Pohorju

V nemi boli in tugi je preživljal naš pohorski Sv. Lovrenc zadnje dneve pod dojmom gnusnega, odvratnega zločina. Večer 9. oktobra, ko je nenadoma kot strela z jasnega neba, padla med nas prežalostna vest: »Našega kralja so nam umorili.« Nismo verjeli. Ne. Saj ni res. Saj ni mogoče, ni bilo verjeti. In ravno nam naj bi kruta smrt ugrabila našega prevzvišenega vladarja! Z drgetajočim srcem in z rahlo nado, morda pa le ni res, smo se zbirali pri imetrikih radio aparatov in s tesnobo v srcih čakali radijskih poročil. Res je, umorili so nam našega ljubljene kralja Aleksandra I. Zedinitelja. A še nismo verjeli, čakali smo naprej, in še, in še, pozno v noč, ali — res je bilo. Vse je žalovalo, vse žaluje, vso noč nismo spali, kako tudi, srca so bila prepolna žalosti in grenkobe.

Rano v jutro so zaplapolale črne zastave na hišah, kar je prežalostno vest le še bolj potrdilo in ves trg se je odel v globoko, tiho žalost.

Skoraj vsa tukajšnja društva so sklicala žalne seje. Tudi Sokolsko društvo je pod predsedstvom g. Belaja sklicalo dne 14. oktobra dopoldne komemoracijski sestanek. Udeležili so se ga menda vsi člani. Brat starosta je prečital vse došle okrožnice, nakar je g. Lojze Pirnat vsem navzočim v ginljivem v srcu segajočem govoru predložil vso žalost in gorje dogodka iz 9. oktobra, menda ni bilo suhega očesa, saj je govornik sam komaj zatajeval solze.

Pogreba Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja se je udeležilo pet občanov občine Sv. Lovrenc na Pohorju.

Na dan, ko je kralj legal k počitku, so turobno peli zvonovi in vabili k sv. maši zadušnici. Tako nabito polna cerkev kot je bila ob tej priliki je le malo kedaj. Iz obrazov vseh se je čitala resnična bol in žalost. Zastopana so bila vsa društva in celokupni občinski odbor s predsednikom g. Pernatom na čelu.

Po maši se je zbral na trgu pred cerkvijo žalni zbor, katerega je otvorilo pevsko društvo »Jelka« pod taktirko g. Petruna, z žalostinko. Za tem je g. dr. Lojze Pirnat povzel besedo in vsem žalujočim v krasnem, pretresljivem in v dno duše segajočem govorom obrazložil vso tragiko dogodka. Njegov govor priobčujemo v odlomkih:

»Žalni zbor! Prvi Jugoslovani, naš gospodar Aleksander I. je mrtev. Ves kulturni svet se zgraža nad podlim zločinom plačanega morilca. — Nad našo že toliko preizkušeno zemljo pojo danes zavmolko, otožno pesem mrtvaški zvonovi — kakor udarci kladiv sekaajo zvoki v srca in duše slehernega Jugoslavana, ki se krčijo v nemi boli, kot bi nam zemlja vzela naše najdražje, naše najljubše.

Komaj pred nekaj dnevi smo ga v duhu spremljali na poti — Čuvarja našega morja — ko ga je ponosni naš brod vozil v zavezniško zemljo. V duhu smo že doživljali triumfe, se veselili Njegovih uspehov za poglobitev ideje miru in bratskega sožitja, ki jih bo žel v bratski Franciji.

Toda — Tebi velikemu poborniku miru, Tebi junaku v balkanskih vojnah, Tebi mučeniku in končnemu zmagovalcu

govori krsti, da ga v duhu gledamo in sprejmemo na njegovi zadnji poti. Ob Tvoji krsti, kaljeni v nešteti solzah Tebi s celim svojim življenjem udanih oboževalcev, Tvojih apostolskih vernikov, kajti apostoli Tvojih nauk in Tvojih del hočemo biti, Ti prisegamo, da hočemo Tvojega naslednika, nežnega, mladega Sokoliča Nj. Vel. kralja Petra II. čuvati, ljubiti, živeti zanj, delati zanj vedno in povsod z vsemi svojimi silami, vsemi svojimi sposobnostmi in močmi ob vsaki priliki in ob vsakem času prav tako, kakor hočemo delati za Tebe in ljubljeno Jugoslavijo z vsakim našim dihom in slehernim utripom našega srca. Tako nam Bog pomaga! Slava viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju! Živel Nj. Vel. kralj Peter II.! Živela Jugoslavija!

v svetovni vojni, ki si nešteto krat zrl neustrašeno smrti v oči, Tebi je presekal ena sama bedna roka zločinca nit življenja v največjem delu, nas pa palmila v brezno tuge in žalosti.

Zaplakala je domovina.

Vsa Evropa, vsi narodi prijatelji, pa tudi oni, ki so hladni napram naši usodi, se globoko klanjajo pred tragiko onega dne. Revolverski strelj morilca so zadeli v srce moža, ki ga nemirni svet z vso pravico prišteva med kneze miru, med one, ki se na svojih položajih ne zavečajo samo dolžnosti napram izmučenemu človeštvu, temveč z dejanji gradijo novo dobo prijateljstva in mirnega sožitja med narodi in državami. V našem kralju je storil mučeniško smrt eden glav nih in najzaslužnejših tvorcev miru.

Kralj velikega kova, kakor jih zgodovina malo pozna.

Glejte — ob zadnjih trenutkih svojega življenja, on velikan nad velikani, ni mislil nase — na družino — domovina mu je bila v mislih — mi smo bili njegova velika skrb. Njegov zadnji dih je bil poljub ljubezni na naša čela, da ne pozabimo njegove svete zapuščine »Ču-

vajte Jugoslavijo!« — O, ponesite ta njegov poslednji poljub vsem onim doma, z zadnjo borno kočjo, povejte povsod oporo našega ljubljene kralja, da se bomo vedno spominjali in rekli: »Čuvamo jo, Jugoslavijo!« — Odšel si od nas, mi pa Te nosimo v srcih, iz katerih Te ne more nihče iztrgati. Čuj nas, ljubljeni naš kralj, čuj, ko prisegamo zvestobo Tvojemu sinu Nj. Vel. Petru II., — čuj nas — Tvoj duh je med nami, prepričani smo, da vidiš v srca vsakemu, zdaj ki si sam prešel v veliki mir.

V slavo Tvojega nesmrtnega spomina in slavo mladega kralja Petra II. se zaklinjamo: Čuvali bomo Jugoslavijo! Izvrševali bomo Tvojo oporoko, gradili stavbo našega edinstva, ki je trdnjava naše svobode, naše moči in naše neodvisnosti.

Strtih src Te spremljamo, kralj in vodja, na Tvoji zadnji poti, vendar v duhu Tvojim kličemo. Brez oklevanja, krepko ko, odločno vsi naprej v delu za blagor in procvit Jugoslavije!

Slava viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju!

Po njegovih stopinjah pa stopaj mladi Ti naslednik, a v večji sreči kakor oče Tvoj, Ti sedaj up naš in naša nada, Ti princ jadranski, Ti, ki boš dovršil vsestransko započeto delo, blagoslovljeno z najdragocenejšo krvjo očetovo. Ti, kateremu danes vsi prisegamo zvestobo neomajno, Ti naš mladi kralj Peter II. Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.!

Po ginljivem in vsebinsko resničnem govoru menda ni ostalo niti eno oko suho. Sklonjenih glav so se zborovalci razšli.

Sport

Odhod zaslužnega nacionalnega in sportnega delavca

Po službeni potrebi je premeščen iz Maribora v Smederevsko Palanko sodnik g. dr. Odon Planinšek. Z njegovim odhodom bodo mariborske nacionalne organizacije in mariborski sportniki izgubili nadse požrtvovalnega organizatorja ter nacionalnega in sportnega delavca.

Dr. Planinšek je vsem Mariborčanom znana in simpatična pojava. Saj pa je bilo njegovo delovanje v Mariboru tako vsestransko in uspešno kot le malokatero. Bil je predsednik naših akademskih organizacij, tajnik Narodne obrane, glavni tajnik ISSK Maribora, predsednik okrožnega odbora LNP, poverjenik ZNS itd. Pri vseh teh funkcijah je vse opravljal vestno in žel zato sama laskava pri- znanja.

Nevenljive so in bodo zasluge, ki si jih je pridobil dr. Planinšek za mariborski, posebno pa še za slovenski sport. Bil je med pionirji slovenskega sporta v našem mestu. Le kdor ve, kake težave je bilo treba takoj po prevratu premagati, bo pravilno ocenil delo idealista dr. Planinška, ki je zbral z nekaterimi drugimi okoli sebe pretežno dijaško mladino in tako položil trdne temelje ISSK Mariboru. Svoje moči pa ni posvetil samo svojem klubu. Njegovo delovanje je bilo posvečeno tudi mariborskemu sportu vobče. V tej smeri si je pridobil zaupanje vseh mariborskih sportnikov, ki so mu vselej poverili svoje zastopstvo na skupščinah nadrejenih sportnih instanc. Poleg tega je dr. Planinšek dober nogometni sodnik in kot tak je kmalu zaslovel ne samo po dravski banovini, temveč tudi po vsej državi.

Veliko izgubo bodo z njim utrpeli nacionalne organizacije. Vsem je bil dr. Planinšek ob potrebi svetovalec in je tudi sam krepko poprijel za delo. Opravljal je naporno delo tajnika Narodne

obrane, vedno pa je našel še dovolj časa, da je vestno izpolnjeval dolžnosti do drugih organizacij, katerim je pripadal.

Naše mesto bo z njim utrpelo veliko izgubo. Odšel bo dr. Planinšek, sadovi njegovega nesebičnega delovanja pa bodo pričali o njem še dolgo, dolgo. Spominjali se ga bodo mariborski nacionalisti in sportniki in vedno upali, da se še povrne med nje.

Dr. Planinšku želimo na novem službenem mestu mnogo uspeha! Želimo, da bo v Sremski Palanki še bolj potrdil svojo veliko kvaliteto juridičnega znanja in da bo našel tudi tam hvaležno podporo za svoje nacionalno in sportno udejstvovanje. Za vse njegovo delo pri nas mu bodi iskrena hvala! Dr. Planinšek: Srečna pot in na svidenje!

ISSK Maribor : SK Železničar. V nedeljo 28. t. m. se bosta srečala na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu ISSK Maribor in SK Železničar, ki bosta odigrala nogometno tekmo, katere čisti dobiček je namenjen »Fondu viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«. Tekma se bo pričela ob 14.50 uri.

Kolesarska dirka na igrišču SK Železničarja. Kolesarska sekcija SK Železničarja priredi v nedeljo 28. t. m. dopoldne na svojem igrišču treninško dirko, na kateri bodo startali dirkači vseh mariborskih klubov. Dirkali bodo 50-krat okrog igrišča. Zaključna medklubška kolesarska dirka bo pa v nedeljo 4. novembra na igrišču SK Železničarja.

Logika.

Profesor filozofije: »Človek se razlikuje od živali v prvi vrsti po svoji samozavesti. Človek ve, da je človek, žival pa ne ve, da je žival. Če bi prašič vedel, da je prašič, bi ne bil prašič, marveč človek.«

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

»Iz dna srca me veseli, ko vidim vse potrjeno, kar se govori o vaši otroški ljubezni in vdanosti. Prav to je povod, da sem vas poiskal. Verujte mi, da bo toliko čednost in zvestoba poplačal Bog. Če bi se moglo zgoditi po moji volji, bi hotel izpolniti vse, še tolike vaše želje.«

»Varovali bi se storiti kaj takega, ako bi vedeli, kaj je to za mlado deklico.«

»To bi hotel vedeti! Kaj bi pač bila vaša prva želja?«

Nasmehnila se je, jamice so se ji zopet prikazale in bila je mikavna.

»Kako, tuju bi naj razodela svoje želje? Nikdar, niti tedaj ne, ako bi bili čarodeji, ki bi jih lahko izpolnil.«

»Čarovnik sem, napravite poskušnjo,« ji je odgovoril pomenljivo.

»Dobro,« na videz je napravila resen obraz — »želim si ves svet! Da, še danes, ne morem čakati,« je odgovorila v nedolžni nagajivosti.

»To je vendar preveč, bojim se.«

»Bodite brez skrbi,« ga je prekinila.

»Zadostuje mi zdravje, prostost in bogastvo. Zdravje za svojo mater in...« sen-

ca je spreletela njen obraz — »za mene.«

Pogledal jo je začudeno. »Ste bolni?« jo je vprašal.

»Nikakor,« mu je tedaj veselo odgovorila, mislila sem... Beseda se ji je ustavila. Svoje napake mu ni omenila.

Globokega pomena besed pač ni slutil. Imela je svežo barvo in vesel značaj; tudi je bila njena zunanost, dokler je sedela, ljubka in postavna. Njen vesel, zabavni pogovor je trajal še nekaj časa in kmalu sta se zabavala kakor stara prijatelja.

Teta v sosedni sobi je dobro opazila, ne da bi mogla slediti njunim besedam, ko je naenkrat postala tišina, in je teta spoznala, ko je njena nečakinja, najbrž pokažoč gospodu kako sliko ali knjigo, šepala po sobi. Tujca je ta pogled tako zelo iznenadil in mu vzel ravnotežje, da se je teta nad tem jezila, posebno, ker je čutila popolno spremembo njegovega vedenja do nečakinje, ko se je s knjigo vrnila. Komaj da se je zmenil za to, kar mu je kazala, temveč je zatrjeval, da ga nujni opravki silijo k takojšnjemu odhodu. Nenadni prevrat, ko ji je gospod še pravkar izkazoval tako iskreno zanimanje, je moral deklico nad vse bolešno zadeti. Zardela je in se poklonila. Vendar je izrazila še upanje, da ga bo spet videla, četudi ni mogla sprejeti te ponudbe.

»Težko, da bi prišel še kdaj,« je izjavil, pa je popravil z vljudnejšimi besedami: »Gotovo bom imel čast.« Nato se je poslovil z navidezno prisrčnostjo in zapustil hišo ter jih pustil v velikem začudenju.

»Kaj bi naj vse to pomenilo? Bi pač radi zvedeli vzrok, a tujec se ni več prikazal, in zadeva se ni razjasnila; tudi od prijateljice ni bilo pričakovati pojasnila; ker je nastopila daljše potovanje preko morja. Priporočilo pismo z imenom tujega obiskovalca je ostalo edini dokaz, da je bil ves dogodek resničen, ne pa mogoče samo fantastične sanje.«

»Naloga, katero naj bi Gryce rešil najprej, je bila zelo resna. V sobi tovarniške delavke, katero so našli drugo jutro mrtvo na cesti, je ležala bombonjera, ki je takoj obrnila nase pozornost očesa postavne, ker je bila njena vsebina izredno fine kakovosti. Zdravnik, ki je preiskal truplo umrle, je spoznal pri preiskavi sladkorčkov, da vsebujejo strup, ki bi bil lahko vzrok smrti mlade deklice. To je takoj spremenilo položaj. Sedaj je državno pravdnštvo obtožilo ono neznano osebo, ki je dala mladi delavki sladkorčke, da je kriva umora.

Gryce, ki se je dotlej bavil samo z žrtvami zarote, se je začel sedaj zanimati tudi za ono Jenny Rogers, zaradi katere so se bržkone zgodili vsi ti zloči-

ni. Pred njim je ležala pola z imeni žensk J. R., katere so po svoji dvomljivi poštenosti dale policiji povod, da je med njimi iskala direktno in indirektno povzročiteljico teh nesreč.

Bile so tri ženske zelo različnih življenjskih razmer. Prva lepa, imenitna dama, je prikrivala svojo pokvarjenost z bleskom in sijajem. Druga je bila vedeževalka; domnevalo se je, da napravi marsikatero nečedno dejanje, dokazati pa se ji ni moglo ničesar drugega, kakor da je lahkoverna s svojo umetnostjo ogoljufala sebi v korist. Tretja končno je bila znana pustolovka, katere lepota in bogastvo se je nagibalo že k zatonu.

Gryce je bil prepričan, da je prav ta slednja ona, katero išče, in sicer iz zelo priprostega razloga. Ko se je oni neznanke dala beseda, da po preteku enega meseca ne bo v mestu nobene Jenny Rogers, je šla ta v pozni noči peš po močno razsvetljeni ulici. Noga lepe, imenitne dame pač ni rada hodila po navadnem tlaku; vedeževalka bi rajše zapisala svojo dušo vsem hudičem, kakor da bi o svojih tajnih ciljih razpravljala po cesti; le pustolovka bi ne bila prerahločutna, niti dovelj previdna nastopiti naglo in nasilno.

(Se bo nadaljevalo.)

Iz zgodovine pričevanja

KRIVA PRISEGA IN KAZEN ZA NJO.

Moška beseda je bila že od nekdaj pri vseh narodih najboljša jamstvo. Na besedo so dajali ljudje več nego na pisane pogodbe in obljube, tudi če je šlo za denar. Pri prodaji česarkoli je padla beseda, prodajalec in kupec sta si segla v roke in s tem je bilo vse opravljeno brez pisanih pogodb. Ta navada je še sedaj razširjena po kmeth. In gorje ti-stemu, ki bi dano besedo prelomil! V takem človeku so videli izmeček poštenosti, v krčmi ni smel sedeti s sosedi za isto mizo, nihče ni hotel z njim govoriti, nihče ga ni upošteval.

Ko so pozneje nastala ljudska sodišča, je je pojavila prisega, ki v sodstvu še sedaj velja. In kakor na kršitev ali prelom besede, tako so gledali tudi na krivo prisego. Po mnenju starih ljudi se je krivoprisežnik pregrešil zoper Boga, ki ga je zato kaznoval. V nešteti variacijah je slikala ljudska fantazija božjo kazen, namenjeno krivoprisežnikom. Strašna je bila po mnenju starih ljudi kazen za krivo prisego, ki je zadela tudi krivoprisežnikovo rodbino. Tako je pred 150 leti krivo prisegel poglavar na Sumatri. In takoj je sledila kazen. En njegov sin je padel v boju, druga dva sta podlegla zahrbtni bolezni, tretji je oslepel, poglavar pa je bil ubit. In v vsem tem je videlo ljudstvo božjo kazen.

Zelo stara je legenda o preganjanju krivoprisežnika: Stari indijski bog meseca je dobil po krivi prisegi sušico. Ker je razsajala takrat v deželi Indov pljučna kuga, se je srečala fantazija z resničnostjo. Stari prebivalci Skandinavije so verovali, da morajo krivoprisežniki v peklu hoditi po tekočih strupih. Primitivni narodi čakajo s kaznijo po smrti. Prebivalci otoka Jave prerokujejo krivoprisežniku kazen že vnaprej in trdijo, da zaman obdeluje svoje polje, ker mu bodo bogovi vzeli vso letino. Kirgizi so izobčili krivoprisežnika iz svojih vrst. Suaheli v Afriki ga zaničujejo, da bi kazen za krivo prisego ne zadela tudi njegove okolice. Pri nekaterih javanskih plemenih krivoprisežnik ne sme stopiti na ladjo, da bi njegov zločin ne prinesel nesreče še drugim potnikom.

Posvetne kazni za krivo prisego so bile zlasti v srednjem veku krute. V orientu so krivoprisežnike ubijali in razsekali na kose, v Egiptu, Mehiki in na Kitajskem so jih obsojali na smrt, v Nemčiji so krivoprisežniku z mečem odsekavali roko, ki je krivo prisegla. Ljudstvo je verovalo v vsemogočnost, ki je zaznamovala tudi krivoprisežnikov grob s tem, da je pognala iz njega njegova roka, ki je krivo prisegla. To praznover-

je je najbolj razširjeno na Württemberskem in Meklenburškem v Nemčiji.

Kmalu se je razširilo tudi praznoverje, da gre le za obliko prisega. Da bi odvrnil od sebe težke posledice krive prisega, je človek prisegal z iztegnjeno desnico, levico je pa iztegnil dolje in verjel, da tako pozivanje Boga ne bo veljalo. To naziranje se je uveljavilo zlasti v Litvi, kjer na sodiščih še sedaj pazijo med prisego, kako drži človek roko. Bili pa so še drugi načini razveljavljanja prisega. Tako je praznoverno ljudstvo verovalo, da zadostuje cekin pod jezikom ali imeti v žepu kost umrlega otroka, odnosno kamenček s kraja, kamor je udarila strela, pa bo prisega neveljavna. Strah pred krivo prisego je bil in je še sedaj povsod velik, tako da govore pri prisegi resnico tudi ljudje, ki se radi lažejo. Praznoverje je pa v tem pogledu večinoma že izginilo.

Drag poljub.

Eden največjih bagatašev sveta je bil v šestnajstem stoletju neki Hans plemeni Warnsdorf. lastnik prostranih gozdov in obširnih posestev. Svojo mladost je preživel na raznih knežjih dvorcih, največ seveda na dunajskem dvoru pri cesarju. Boril se je v vojni proti Turkom in ob tej priliki je v eni sami bitki izgubil šest konj, ki so jih sovražniki pod njim pobili na tla. Ko je na Dunaju nekoč dobil od cesarja, ki ga je visoko cenil, vabilo na pojedino, je sigurno preveč pil, zato se je predrnil med plesom poljubiti cesarico. Cesar je bil zelo užaljen in ogorčen, in Warnsdorf bi bil pri njem gotovo padel v nemilost, da bi ne bil cesarju še tisti trenutek plačal tridesetisoč dolarjev, za takratno dobo ogromno premoženje. Cesar je bil s tem denarjem tako zadovoljen, da je pozval Warnsdorfa, naj v tej smeri le še dolgo časa nadaljuje. Če se je cesarica temu protivila ali ne, o tem molčijo stare kronike.

Prijatelj jastogov.

Starejši gospod, ki je imel pri sebi psa, je v neki pariški ulici ogledoval razstavljene jastoge, katere je prodajala ribja trgovka. Naenkrat si je dovolil šalo in je palico pomolil najlepšemu jastogu, ki jo je brž zagrabil s svojimi kleščami.

»Vidite, kako se je vanjo zagrizel,« je dejal gospod trgovki, »toda le zato, ker je moja palica trda. Nekaj mehkega, recimo, repa mojega psa, bi še od daleč ne držal tako hudo.«

»O, to pa,« je pritrdila trgovka, »le poskusite.«

Gospod je privolil, in jastog se je na vso moč zagrizel v rep ubogega psa. Žival je tožno zacvilila, dočim sta se gospod in trgovka od samega zadovoljstva krohotala. Gospod pa, ki je dozdaj držal psa za ovrtni jermen, je spustil vrv. Pes jo je ubral proti domu in vlekel jastoga za seboj.

»Kaj pa je to?« je zakričala trgovka, »pokličite vendar psa nazaj ali ne vidite, da je utekel z jastogom!«

»Kaj naj pa storim?« je vprašal mirno. »Pokličite rajše jastoga nazaj. Ne vidite, kako grize mojega ubogega psa?«

Tako sta se prepirala še nekaj časa, dokler ni gospod obljubil, da gre za psom in prinese jastoga, seveda pa je trgovka zastoj čakala na gospoda.

Srečno moštvo.

Angleški admiral Mc. Lee je bil zelo strog. Nekoč ga je vprašal prijatelj, ko je Mc. Lee ravno zapuščal ladjo:

»Kako ti gre?«

»Izvrstno!«

»In tvojemu moštvu?«

»Ah, moštvo je v tem trenutku nad vse srečno!«

»Kako to?«

»Pravkar sem dal pretepesti 16 morarjev; ti so srečni, da so kazen prestali, a ostali se vesele, da so srečno odnesli pete!«

Plemenita duša.

O n a : Po 10 letih se zopet vidiva. Ali se spominjate, dragi prijatelj, blaženega trenutka pred desetimi leti?

O n : Ne spominjam se več!

O n a : Takrat ste me zasnovali, pa sem vas odbila.

O n : Saj sem vedel, da ste dobra, plemenita duša.

Sokolstvo

POZIV TELOVADEČEMU ČLANSTVU SOKOLA MATICE! Po pravilih SKJ je dolžan vsak član, ki še ni dopolnil 26. leta starosti, obiskovati redno telovadbo. Zato se pozivajo vsi telovadeči člani, kakor tudi članice, ki še niso stari 26 let, da se do 31. t. m. zanesljivo javijo pri prednjaku v telovadnici. Člani in članice, ki bi ne prišli v telovadnico do tega časa, bodo črtani iz seznama. — Načelstvo.

Sokolsko društvo Maribor I. Dramski odsek Sokola Maribor I. poziva vse svoje sodelavce na sestanek v četrtek 25. t. m. ob 20. uri v sejni sobi (prostor glasbene šole »Drave«). Vsi točno! — Načelnik.

Pri fotografu.

Zakaj se hočete fotografirati s ključem?

Da bi vsak videl, da sem gospodar hiši.

Pri advokatskem izpitu.

Izpraševalec: Gospod doktor, recimo, da vidite svojo klijentko, kako seže tujemu gospodu v žep. Ali boste smatrali to za zločin?

Kandidat: Ne, gospod profesor, smatral jo bom za njegovo ženo.

Vsak nekaj.

Kaj ste dobili za dedščino po teti? Jaz svaka, moja žena pa moža.

V vsaki slovenski hiši »Večernik«!

Razno

CENJENIM DAMAM NAZNANJAM.

da izvršujem vsa naročila spadajoča v šiviljsko obrt po nizkih cenah. Sprejem tudi otroška dela. Uradniški družinam nudim plačilo na obroke. Priporoča se Nina Pahor, damski modni salon, Maistrova ul. 17. 4381

Zastopnike sprejem

Lokal

LOKAL. dvodelni, za pisarno ali malo obrt oddam. Aleksandrova c. 48 4384

Prodaj

KOVAŠKO ORODJE

napredaj, Pobrežje, Zrkovska c. 53. 4368

PRODAM KNJIŽICO

Spodnje Stajerske Din 30.000 Naslov v upravi »Večernika« 4382

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO

in kuhinjo ali tudi prazno za dve ali tri osebe oddam — Vprašati Stritarjeva ul. 17 v brivskem salonu. 4387

SOBO

s prostim vhodom oddam eni ali dvema osebama. Einspelerjeva ul. 26, Melje. 4383

Spomnite se CMD

Sobo išče

IŠČEM SNAŽNO SEPARIRANO SOBICO.

Ponudbe s ceno na upravo »Večernika« pod »Snažno«. 4379

OPREMLJENO SOBO

z dvema posteljama in štedilnikom v mestu iščeta dve gospodični. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Zračno«. 4380

Pouk

ANGLEŠKI POUK. Miss Oxley, Krekova ul. 18-II 4330

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!